

GÖTEBORGS SOCIALPSYKOLOGISKA INSTITUT AB

Grundutbildning i familjeterapi

Startade 1977 - varaktigast i Sverige

Tre moment (FT1-3) - totalt 360 timmar

Påbyggnadskurs ger steg 1-kompetens

Externatkurser varje år i Göteborg

Uppdragsutbildningar över hela landet

Utbildningsorter

- Hela GSI's grundutbildning har genomförts på följande orter

Utbildningsmål

- **FT1: orientering om teori och praktik**
- **FT2: fördjupad teori och praktisk träning**
- **FT3: kompetens att arbeta familjeterapeutiskt i team och under handledning**
- **Påbyggnadskurs: teoretisk behörighet att söka psykoterapiutbildning (steg 2)**

Integrativ utbildning

- **Olika teorier och ”skolor”**

- Strukturell, strategisk, lösningsfokuserad, psykodynamisk, konstruktivistisk (systemisk), existentiell och nätverksinriktning

- **Nya och gamla kunskaper**

- Horisontell teoriutveckling i st f vertikal

- **Teori och praktik**

- Teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter varvas till ett ”konsthantverk”

- **Kognition och emotion**

- Professionalitet ligger i att våga vara personlig i mötet med familjen

Övergripande interaktionistiska metateorier

- **Systemteori, ekologi, cybernetik**
(makroperspektiv på sammanhang)
- **Kommunikationsteori**
(mikroperspektiv på innebörder)
- **Processteori - samspelelmönster**
(förenar mikro- och makroperspektiv)

Kommunikationsteori

- **Innebörd är viktigare än innehåll**
- **Dysfunktionella budskap har oklar innebörd som försvårar tolkning**
(inkongruenta, ospecifika, ofullständiga och indirekta budskap)
- **Jag-budskap – du-budskap**
 - Personliga budskap som uttrycker sändarens känslor och behov underlättar kontakt
 - Värderande budskap som tillskriver mottagaren egenskaper försvårar kontakt

Processteori

- **Samspelelmönster på processnivå**
 - Fastna inte i detaljer på innehållsnivån (vad)
 - Fokusera på återkommande interaktionssekvenser (HUR)
- **Cirkularitet i stället för orsak-verkan**
 - Mellanmänskliga relationer i ekologiska system (som familjen) är alltid ömsesidigt komplementära – ofta med fler än två individer involverade
 - Symtom fyller ofta dubbla funktioner – dels håller de samman systemet, dels påkallar de omgivningens uppmärksamhet på förändringsbehov
- **Resurser, styrkor, kompetens**
 - Fastna inte i diagnoser av brister. Stimulera salutogen utveckling
- **Ansvarsutveckling**
 - Undvik offertänkande (viktinologi). Fokusera på delaktighet och ansvar
 - Lös inte problemen åt familjen (fixarrollen). Utveckla familjens förmåga

Systemteori

- **Individen finns i ett *sammanhang***
 - Individuella "egenskaper" kan bara förstås i ljuset av systemens sammanhang
- **Utredning och behandling kan inte separeras**
 - Subjektiva upplevelser i personliga möten ersätter "objektiva sanningar"
 - Utredaren kan inte undgå att påverka, idealiskt är påverkan tillräcklig
 - Behandlaren kan inte överta utredarens bild, utan måste göra sin egen
- **System på olika nivåer**
 - Individen ingår i olika delsystem (makar, föräldrar, barn, syskon)
 - Familjen är del av ett naturligt nätverk (släkt, arbete/skola, övriga)
 - Socialtjänstens olika sektioner, och deras **samarbete**, påverkar familjen (loF, ungdom-, fritid-, ekonomi-, missbruk-, familjehem-, familjerättsekt.)
 - Många myndigheter, och deras **samarbete**, påverkar många familjer (socialtjänst, skola, barn- och vuxenpsykiatri, SiS, arbetsförmedling, FK...)

Familjearbetets överlevnadsfaktorer:

- **Kompetent personal**
 - **Familjeorienterad utbildning** (grund-, fort-, och vidareutbildning)
 - **Samverkan i det professionella nätverket**
- **System- och familjeorienterad organisation**
 - **Synsättet integreras i hela organisationen**
 - **Ledarskapsengagemang och -hängivenhet**
 - **Integrerade verktyg och procedurer** (formulär, rutiner)
- **Samhällsstöd**
 - **Socialpolitik på olika nivåer** (EU-, riks-, regional- & kommunal-)

Foster Care Project – ett exempel:

- **Bakgrund och syfte**
 - Undvika trauman på barn och familj vid placering
 - Minimera placeringstiden – underlätta hemkomst
- **Stegvis omorganisering av organisationen**
 - Utbildning av socialarbetare (efter förankring i administration)
 - Gemensam utbildning för de professionella
 - Skapa samarbetsteam (terapeutiska trianglar) bestående av socialarbetare, familjehem OCH biologisk familj
 - Involvering av biologiska familjer (besöksrutiner, ansvar...)
- **Kontinuerlig metodutveckling**
 - Utvärdering, fortbildning av socialarbetare och fosterhem

Fördjupningslitteratur:

- **Lundsbye m fl: Familjeterapins grunder**
Natur och Kultur 1982 - 2000
- **Lundsbye M: Strukturell familjeterapi** på svenska
Manuskript (www.gsi.se)
- **Minuchin m fl: Working with families of the poor**
Guilford 1998 - 2007